

N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 24 januari 1899, kl. 2 e. m.

Memorial med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmäktige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken.

Statsutskottet, som fått emottaga såväl den af fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt § 71 af det för detta verk senast utfärdade reglemente, till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till senaste Riksdag afgafs, som äfven en af fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt till statsutskottet afgifven berättelse angående utförandet af det fullmäktige meddelade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken, får härmed till Riksdagens kännedom aflemla samma berättelse; och komma utlåtanden häröfver att framdeles under riksdagens lopp i behörig ordning afgifvas.

Stockholm den 24 januari 1899.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Fullmäktiges i riksgäldskontoret berättelse till 1899 års Riksdag.

Enligt 71 § af det vid sistlidna års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglemente åligger det fullmäktige i nämnda verk att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit, sedan fullmäktiges berättelse till 1898 års Riksdag afgafs, hvilket fullmäktige härmed gå att fullgöra.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1898 ännu ej kunnat till fullo afslutas, få fullmäktige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror kunna komma att vid bokslutet undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1898 års reglemente §§ 2—5.)

Enligt riksgäldskontorets hufvudbok för år 1897 utgjordes kontorets skulder vid samma års slut af:

oguldna kapitalbeloppet af 1860, 1880, 1886, 1887, 1888, 1890 och 1894 års fonderade lån	kronor	287,483,444: 44	
depositioner	”	151,014: —	
i sammanhang med Vestkustbanans inköp af staten öfvertagna kommun- och obligationslån	kronor	3,125,984: 65	
jemte derå upplupna, icke förfallna räntor	“	23,810: 43	”
samt diverse skulder	”	33,914,396: 65	
Summa skulder vid 1897 års slut	kronor	324,698,650: 17.	

Den *fonderade* skulden har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1898 genom amortering minskats med kronor 3,779,933: 33
 men genom försäljning af obligationer ökats med ,, 39,500: —
 i följd hvaraf denna skuld i sin helhet under året minskats med kronor 3,740,433: 33

Då den fonderade skulden vid årets början, såsom ofvan nämnts, uppgick till ,, 287,483,444: 44
 samt under året minskats med nyssnämnda belopp ,, 3,740,433: 33
 utgjorde alltså den fonderade skulden vid 1898 års slut kronor 283,743,011: 11

Depositionerna, eller det s. k. gamla 5-procentlånet (ouppsägbara skulder till Södertelje stads kyrka och till skepparesocieteten i Stockholm) samt Göta kanals reparationsfond, hafva under året icke undergått någon förändring och utgöra ,, 151,014: —

De af staten i sammanhang med *Vestkustbanans* förvärfvande öfvertagna *kommun- och obligationslån* hafva under år 1898 minskats: kommunlånen från kr. 892,984: 65

genom amortering med ,, 20,831: 14 kr. 872,153: 51

obligationslånen från kr. 2,233,000: —

genom amortering med ,, 69,000: — ,, 2,164,000: —

Till dessa återstående kapitalbelopp böra läggas vid 1898 års slut å ifrågavarande lån upplupna, icke förfallna räntor ,, 23,810: 43 3,059,963: 94

Diverse skulder hafva, på sätt bilagan till denna berättelse i detalj utvisar, under året ökats med 11,215,148 kronor 99 öre till ,, 45,129,545: 64

Till följd häraf uppgingo riksgäldskontorets samtliga skulder vid 1898 års slut (de inom linien förda icke inräknade) till en summa af kronor 332,083,534: 69

Transport summa kronor 332,083,534: 69

Då skulderna vi årets början, såsom förut blifvit omförmäldt, utgjorde	„	324,698,650: 17
hafva alltså riksgäldskontorets skulder under år 1898 ökats med	„	7,384,884: 52
För bedömande af riksgäldskontorets ställning bör från beloppet af kontorets skulder vid 1898 års slut	„	332,083,534: 69
dragas beloppet af kontorets vid samma tid egande fordringar och öfriga tillgångar	„	105,542,972: 24
hvarefter återstår en skuld af	kronor	226,540,562: 45
Motsvarande belopp utgjorde vid årets början	„	229,800,724: 06
Af dessa siffror framgår, att det belopp, hvarmed riksgäldskontorets skulder öfverstiga dess tillgångar, under år 1898 minskats med	„	3,260,161: 61

Riksgäldskontorets *inom linien balanserade skulder*, som vid 1897 års slut utgjorde 30,254,314 kronor 4 öre, hafva icke undergått någon förändring under år 1898.

1898 års ränte- och amorteringsanslag för de fonderade lånen hafva utgjort:

för 1860 års premielån	kronor	293,000: —
„ 1880 „ lån	„	5,061,672: —
„ 1886 „ „	„	2,291,456: 67
„ 1887 „ „	„	1,756,764: —
„ 1888 „ „	„	800,000: —
„ 1890 „ „	„	1,509,830: —
„ 1894 „ „	„	672,300: —

hvertill bör läggas anslaget till extra amortering af statsskulden enligt reglementets 3§

Summa anslag år 1898 till ränta och amortering af statsskulden

kronor 12,470,356: —

Genom dels fortsatta annuitetsbetalningar i enlighet med fastställda amorteringsplaner, dels extra amortering, dels ock försäljning af obligationer har riksgäldskontorets kapitalskuld för de *fonderade lånen* under år 1898 undergått följande förändringar:

	Kronor.	Kronor.
<i>1860 års premielån</i> , upptaget mot obligationer å 2,400,000 thaler, har amorterats med	112,222: 22	
och derigenom nedgått till		8,888: 89
<i>1880 års till 3 ½ procent afstämlade lån</i> , hvaraf utfärdats tre emissioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, motsvarande 2,200,000 £ st. eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 riksmark, har amorterats med	1,524,600: —	
och derigenom minskats till		100,296,900: —
<i>1886 års 3 ½ procent lån</i> å 72,000,000 kronor, eller 81,000,000 riksmark, hvaraf vid årets början var utelöpande ett belopp af 58,670,666 kronor 66 öre, har amorterats med	242,222: 22	
och derigenom nedgått till		58,428,444: 44
<i>1887 års 3 ⅙ procent lån</i> mot obligationer, uppsägbara från innehafvarens sida, hvaraf vid 1898 års början var emitteradt ett belopp af 48,759,500 kronor, har under året genom ytterligare försäljning af obligationer å tillhoppa 39,500 kronor ökats till		48,799,000: —
<i>1888 års 3 procent lån</i> , likaledes mot obligationer, från innehafvarens sida uppsägbara, å ursprungligen 26,666,666 kronor 67 öre, motsvarande 30,000,000 riksmark eller 1,470,000 £ st. eller 37,020,000 francs, har under år 1898 genom annullering af fonden för extra		
Transport kronor	1,879,044: 44	207,533,233: 33

	Kronor.	Kronor.
Transport Kronor	1,879,044, 44	207,533,233: 33
amortering af statskulden tillhöriga obligationer minskats med	1,555,555: 56	
och derigenom nedgått till		25,111,111: 11
1890 års $3\frac{1}{2}$ procent lån å ursprungligen 35,555,555 kronor 56 öre, motsvarande 40,000,000 riksmark eller 1,960,000 £ st. eller 49,360,000 francs, har amorterats med	345,333: 33	
och derigenom minskats till		33,098,666: 67
1894 års 3 procent lån å 36,000,000 kronor, motsvarande 50,000,000 francs eller 1,980,000 £. st. eller 40,400,000 riksmark, hvaraf hälften emitterats, utgöres oförändradt af		18,000,000: —

Riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen, hvaraf sålunda under år 1898 amorterats	3,779,933: 33	
uppgick alltså vid samma års slut, såsom ofvan nämnts, till		283,743,011: 11.

Från den nu uppgifna skulden för de fonderade lånen böra dock afdragas dels dessa låns amortissemensfonders behållningar vid 1898 års slut, utgörande	kronor 2,980,063: 94	
dels ock fondens för extra amortering af statskulden behållning vid samma tid	„ 46,743: 71	
eller tillsammans	kronor 3,026,807: 65	

Förutom ofvan omförmälda amortering hafva under år 1898 vederbörligen afförts de obligationer, hvilkas belopp, 67,000 riksmark, vid verkställd utlottning enligt fastställd amorteringsplan fallit å den vid amorteringstiden icke utlemnade andel af 1886 års lån. Vid innevarande års början återstående beloppet af osålda, icke utlottade obligationer af nämnda lån uppgick till 11,874,500 riksmark.

De fonderade, ännu icke infriade lånen hafva under tiden till 1898 års slut amorterats med följande belopp, nemligen:

1860 års premielån	kronor	5,324,444: 44
1880 „ lån	„	18,449,475: —
1886 „ „	„	2,314,222: 23
1888 „ „	„	1,555,555: 56
1890 „ „	„	2,456,888: 89
eller tillhopa	kronor	30,100,586: 12.

Om härtill lägges beloppet af den amor-
tering, som egt rum å de numera konverterade
lånen af åren 1855, 1858, 1860, 1861, 1864,
1866, 1868, 1870, 1872, 1875, 1876 och 1878,
hvilken amortering utgjort

„ 35,088,335: 74

befinnes, att hela den hittills å den fonderade
statsskulden verkställda amortering uppgår till ... kronor 65,188,921: 86.

Utom här ofvan specificerade skulder å 283,743,011 kronor 11 öre
hade riksgäldskontoret vid 1898 års slut följande *räntebärande* skulder:
det s. k. gamla 5 procent lånet

kronor 10,125: —

Göta kanals mot 5 procent ränta innestående
reparationsfond

„ 140,889: —

samt lån, för hvilka staten i sammanhang med
inköp af Vestkustbanan öfvertagit betalnings-
ansvaret, nemligen:

kommunlån med 5 procent ränta

„ 732,773: 84

lån „ mot af „^{4,7} „ „

„ 139,379: 67

lån mot af Skåne—Hallands jernvägsaktiebolag
utfärdade obligationer med 5 procent ränta

„ 900,000: —

lån mot af Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag
utfärdade obligationer med 4 procent ränta

„ 1,264,000: —

summa kronor 3,187,167: 51.

Återstoden af ofvan omförmälda utaf Skåne—Hallands jernvägs-
aktiebolag upptagna obligationslån har emellertid, på grund af den län-
tagaren i lånekontraktet förbehållna rätt, blifvit af riksgäldskontoret
under innevarande månad uppsagd till betalning den 15 nästkommande juli.

Vid 1897 års slut hade fonden för extra amortering af statsskulden en behållning af kronor 1,373,719: 30.

Under år 1898 utgjorde fondens inkomster:
 anslag enligt reglementets 3 § kronor 85,333: 33
 räntor samt kapitalvinst å en
 fonden tillhörig utlottad obliga-
 tion ,, 47,787: 56 ,, 133,120: 89
 hvarigenom fondens tillgångar ökades till kronor 1,506,840: 19.

För extra amortering å statsskulden annullerades vid 1898 års slut fonden tillhöriga obligationer af 1888 års 3 procent lån å nominelt 1,750,000 riksmark eller 1,555,555 kronor 56 öre med ett bokföringsvärde af ,, 1,460,096: 48
 och belöpte sig till följd häraf fondens behållning vid innevarande års början till kronor 46,743: 71.

Af dessa tillgångar utgjorde upplupen, icke förfallen ränta kronor 19,500: 13
 och var återstoden placerad dels i svenska statens 3½ procent obligationer af år 1880 ,, 21,417: —
 och dels å folioräkning i riksbanken ,, 5,826: 58
 kronor 46,743: 71.

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1898 års reglemente § 6.)

Vid slutet af år 1897 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linien förda oberäknade) kronor 94,897,926: 11.

Under år 1898 hafva de ökat med ,, 10,645,046: 13.
 och utgjorde således vid samma års slut kronor 105,542,972: 24.

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket fullmäktige såsom vanligt fogat vid denna berättelse, för hvarje särskild post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få fullmäktige, beträffande detaljerna häraf, hänvisa till samma räkenskapsutdrag.

Af till betalning förfallna annuiteter å de från riksgäldskontoret till kanal- och jernvägsanläggningars utförande samt till byggnader utgifna lån hafva nedan nämnda belopp ännu ej af vederbörande till riksgäldskontoret guldits å följande lån, nemligen:

Till Dalslands kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 800,000 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera af åren 1896—1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 40,000 kronor, tillsammans kronor 120,000: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1896 års annuitet „ 27,519: 35.
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ... kronor 92,480: 65.

Under år 1898 inbetalades å 1895 och 1896 års annuiteter kronor 40,000: —.

Vid 1897 års utgång utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 92,480: 65.

Till Kinda kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 437,500 kronor, skulle vid slutet af hvarterdera af åren 1888—1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 21,875 kronor, tillsammans kronor 240,625: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1888 års annuitet „ 21,493: 56
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör... kronor 219,131: 44.

Under år 1898 inbetalades å 1887 och 1888 års annuiteter kronor 21,581: 52.

Vid 1897 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 218,837: 96.

Till Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,865,000 kronor, skulle vid slutet af år 1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 93,250: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning „ 30,000: —
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 63,250: —

Under år 1898 inbetalades å 1897 och 1898 års annuiteter kronor 108,250: —
 jemte s. k. öfverränta „ 1,606: 53 kronor 109,856: 53.

Vid 1897 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 78,250: —
 jemte öfverränta „ 11: 08 „ 78,261: 08.

Till Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,750,000 kronor, skulle vid slutet af hvardera året 1897 och 1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 87,500, tillsammans kronor 175,000: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1897 års annuitet „ 30,000: —
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör kronor 145,000: —

Under år 1898 inbetalades å 1896 och 1897 års annuiteter kronor 107,500: —
 jemte öfverränta „ 5,953: 07 „ 113,453: 07.

Vid 1897 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 165,000: —
 jemte öfverränta „ 12: 50 „ 165,012: 50.

Till Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 785,000 kronor, skulle vid slutet af år 1886 inbetalts en annuitet af
 5 $\frac{1}{2}$ procent eller kronor 43,175: —
 och åren 1887—1898 en annuitet af 5 procent eller kronor
 39,250, tillsammans „ 471,000: — kronor 514,175: —
 hvaraf hittills inbetalts i afräkning å de i 1886 och
 1887 års annuiteter ingående räntebelopp „ 39,507: 50
 så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör „ 474,667: 50
 jemte öfverränta „ 189,245: 18
 eller tillsammans kronor 663,912: 68.

Under år 1898 inbetalades å			
1886 och 1887 års ränteinbetal-			
ningar	kronor	25,000: —	
samt i afräkning å öfverränta	„	10,000: —	kronor 35,000: —
Vid 1897 års slut utgjorde			
riksgäldskontorets förfallna for-			
dran	kronor	460,417: 50	
jemte öfverränta	„	176,397: 91	kronor 636,815: 41.

Till Lenna—Norrtelje jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 750,000 kronor, hvaraf utbetalts endast			
kronor 746,197: 94,			
skulle under år 1888			
inbetalts 4 $\frac{1}{2}$ procent			
ränta ålyftade belopp kronor 33,578: 91			
kapitalafbetalning			
och ränta år 1889	„	35,661: 66	69,240: 57
annuiteter den 1 januari 1890—1 ja-			
nuari 1899 å 5 procent eller kronor			
37,309: 90	373,099: —	kronor 442,339: 57	
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1888 års ränta	„	17,000: —	
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor 425,339: 57		
jemte öfverränta	„	147,194: 24	
eller tillsammans	kronor 572,533: 81.		

Under år 1898 inbetalades i afräkning å 1888 års ränta 5,000 kronor.

Den 1 januari 1898 utgjorde riks-			
gäldskontorets förfallna fordran kronor 393,029: 67			
jemte öfverränta	127,611: 14	kronor 520,640: 81.	

Till Siljans jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 950,000 kronor, skulle den 1 januari 1898 och den 1 januari 1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller

kronor 47,500, tillsammans	kronor	95,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1898 års annuitet	„	22,699: 13
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	72,300: 87.
Under år 1898 inbetalades		
å 1897 och 1898 års annuiteter kronor 44,318: 43		
jemte öfverränta	5,681: 57	„ 50,000: —
Den 1 januari 1898 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	69,119: 30	
jemte öfverränta	3,078: 03	„ 72,197: 33.

Till Svartelfs jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 341,000 kronor, skulle den 1 januari hvardera af åren 1892—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 17,050, tillsammans

.....	kronor	136,400: —
hvilket belopp jemte öfverränta	„	27,430: 59
eller tillsammans	kronor	163,830: 59.

utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Till Helsingborg—Hessleholms jernvägsaktiebolag.

Bolaget, som öfvertagit betalningsskyldigheten för det till anläggning af jernväg mellan Klippan och Röstånga utgifna lån å ursprungligen 290,000 kronor, har underlåtit att inbetala den 1 januari 1899 förfallen annuitet å

.....	kronor	14,500: —.
-------	--------	------------

Till Hernösand—Sollefteå jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 2,350,000 kronor, skulle den 1to hvardera året 1897 och 1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 117,500 kronor, tillsammans

.....	kronor	235,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1897 års annuitet	„	39,360: 18
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	195,639: 82
jemte öfverränta	„	13,306: 08
eller tillsammans	kronor	208,945: 90.

Under år 1898 inbetalades å 1896 och 1897 års annuiteter	kronor 117,500: —	
och den $\frac{2}{3}$ 1899 i afräkning å öfverränta	„ 7,500: —	kronor 125,000: —
Vid 1897 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 195,639: 82	
jemte öfverränta	„ 11,320: 42	„ 206,960: 24.

Till Uddevalla—Lelångens jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,247,000 kronor, skulle den $\frac{1}{10}$ 1898 inbetalts samma dag förfallen ränta	kronor 56,115: —
hvaraf under år 1898 inbetalts	„ 16,115: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor 40,000: —
jemte öfverränta	„ 494: 44.
eller tillsammans	kronor 40,494: 44.

Till Hesselholm—Markaryds jernvägsaktiebolag.

Bolaget, som öfvertagit betalningsskyldigheten för det till anläggning af jernväg mellan Vittsjö och Hesselholm utgifna lån å ursprungligen 404,000 kronor, har uraktlåtit att inbetala den $\frac{1}{10}$ 1898 förfallen annuitet å

.....	kronor 20,200: —
hvilket belopp jemte öfverränta	„ 249: 69
eller tillsammans	kronor 20,449: 69

utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Till Skara domkapitel.

För förändring och tillbyggnad af elementarläroverksbyggnaden i Skara.

Å detta lån, ursprungligen 40,000 kronor, skulle den $\frac{2}{3}$ och den $\frac{1}{3}$ hvardera af åren 1894—1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 2,000, tillsammans	kronor 10,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1894 års annuitet ..	„ 1,351: 12
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ...	kronor 8,648: 88.

Under år 1898 inbetalades å 1893 och 1894 års annuiteter kronor 3,051: 12.

Vid 1897 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 9,700.

Till Kalmar domkapitel.

För uppförande af en ny byggnad för läroverket i Kalmar.

Å detta lån, ursprungligen 40,000 kronor, skulle den $\frac{1}{4}$ 1898 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 2,000, hvilket belopp utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Vid jmförelse mellan förestående icke inbetalda, förfallna annuiteter och räntor, uppgående den 1 januari 1899 till kronor 1,909,558: 73 och samma dag 1898 obetalda, förfallna annuiteter och räntor kronor 2,336,180: 09.

hvarifrån dock bör dragas beloppet af riksgäldskontorets förfallna fordran hos Uddevalla—Venersborg—Herrljunga jernvägsaktiebolag vid 1898 års slut ,, 479,355: 19

hvilket belopp ingick i det nämnda bolag af 1898 års Riksdag beviljade nya låneunderstödet kronor 1,856,824: 90

visar sig, att riksgäldskontorets ifrågavarande förfallna fordringar under år 1898 med tillägg af den 1 januari 1899 förfallna obetalda annuiteter ökats med kronor 52,733: 83.

I dessa resterande belopp ingå icke debiterade, obetalda s. k. öfverräntor, som den 1 januari 1899 uppgingo till 377,920 kronor 22 öre.

Riksgäldskontorets inom linien balanserade tillgångar hafva under år 1898 icke undergått någon förändring. De utgöra fortfarande 30,195,000 kronor.

Till betalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1898 års reglemente §§ 7—17.)

Till inköp af *Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg* beviljade Riksdagen år 1879 en summa af 4,000,000 kronor. Häraf hafva i vederbörlig ordning lyftats 3,999,269 kronor 69 öre, hvaremot återstoden, 730 kronor 31 öre, ännu inestår i riksgäldskontoret.

Till inköp af *jernvägen mellan Luleå och gränsen mot Norge* för en köpeskillning af högst 6,750,000 kronor anvisade 1890 års Riksdag till Kongl. Maj:ts förfogande ej mindre nämnda belopp än äfven för bestridande af omkostnader vid köpet 250,000 kronor, eller tillsammans 7,000,000 kronor, att utgå från riksgäldskontoret, med rätt för Kongl. Maj:t att lyfta beloppen, när Kongl. Maj:t funne sådant nödigt.

År 1898 medgaf Riksdagen, att af omförmälda, för bestridande af omkostnader vid köpet af banan anvisade anslag å 250,000 kronor ett belopp af 175,582 kronor finge från riksgäldskontoret till jernvägsstyrelsen utbetalas såsom godtgörelse för af denna styrelse förskottsvis utgifven expropriationsersättning för viss mark, som för jernvägsanläggningen tagits i anspråk.

Såsom köpeskillning för jernvägen utbetalades under år 1891 af det för sådant ändamål anvisade anslaget 6,500,000 kronor. Af det för bestridande af omkostnader vid köpet afsedda anslaget å 250,000 kronor har lyftats

dels, enligt särskilda kongl. bref,		
under år 1892	kronor	19,749: 93
” ” 1894	”	1,207: 30
” ” 1898	”	3,476: 26
dels ock på grund af nästlidna års Riksdags förberörda beslut:		
under år 1898	”	175,582: —
		<hr/>
	kronor	200,015: 49.

Återstoden af sistnämnda anslag, eller 49,984 kronor 51 öre, innestår ännu i riksgäldskontoret.

För anläggning af en *bibana från norra stambanan vid Vännäs till Umeå och vidare till Storsandskär och denna bibanas utrustning med trafikmateriel* beviljade 1895 års Riksdag ett belopp af 2,600,000 kronor att i mån af behof utgå från riksgäldskontoret under åren 1895 och 1896 enligt Kongl. Maj:ts disposition.

Häraf utbetalades under åren 1895 och		
1896 tillsammans	kronor	2,450,000: —
Under år 1898 lyftes återstoden	„	150,000: —
		<hr/> kronor 2,600,000: —.

Till påbörjande af en *statsbana från Gellivare till riksgränsen* har sistlidna års Riksdag för år 1899 beviljat ett anslag af 5,400,000 kronor och deraf till utgående från riksgäldskontoret anvisat 4,650,000 kronor att enligt Kongl. Maj:ts disposition utbetalas.

Af detta anslag har riksgäldskontoret under innevarande januari månad till jernvägsstyrelsen utbetalt 250,000 kronor.

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* beviljade 1896 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1897 med 1,500,000 kronor årligen. Af denna fond har Kongl. Maj:t tilldelat:

Klintehamn—Roma jernvägsaktiebolag	kronor	214,000: —
Markaryd—Veinge jernvägsaktiebolag	„	563,000: —
Östra Blekinge jernvägsaktiebolag	„	537,500: —
Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag	„	1,545,500: —
Gotlands jernvägsaktiebolag för anläggning af jernväg mellan Vestkinde och Tingstäde	„	120,000: —
		<hr/> kronor 2,980,000: —.

Af dessa lån har hittills från riksgäldskontoret utbetalts:

till Klintehamn—Roma jernvägsaktiebolag	kronor	140,000: —
„ Markaryd—Veinge jernvägsaktiebolag	„	375,000: —
„ Östra Blekinge jernvägsaktiebolag	„	358,333: 33
		<hr/> kronor 873,333: 33.

Till betäckande af anvisningar å den af 1883 års Riksdag beslutade *odlingslånefonden* hafva erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885—1888 af riksgäldskontoret inbetalts till statskontoret med 2,675,355 kronor 91 öre. Härjemte hafva, jemlikt 1888 års Riksdags beslut, anvisats följande fyllnadsbelopp, nemligen:

för år 1889	kronor	365,406: 34
” ” 1890	”	97,730: 12
” ” 1891	”	643,777: 79
” ” 1892	”	609,796: 99
” ” 1893	”	661,595: 47
	kronor	<u>2,378,306: 71.</u>

Häraf har statskontoret lyft beloppen för åren 1889—1892, tillhopa 1,716,711 kronor 24 öre, samt 150,000 kronor af beloppet för år 1893, och sålunda för *odlingslånefonden* in alles 4,542,067 kronor 15 öre.

Den ränta, statskontoret har att för ifrågavarande försträckningar godtgöra riksgäldskontoret, är för de belopp, hvilka blifvit öfverlemnade före utgången af år 1889, bestämd till 4 procent för år, och för de belopp, som öfverlemnats under åren 1890 och 1891, till $3\frac{3}{4}$ procent för år. Räntan å de belopp, hvilka för fondens räkning inbetalts till statskontoret under åren 1892 och 1893, är bestämd till 4 procent för år, men räntan å de under åren 1894, 1895 och 1896 öfverlemnade beloppen till $3\frac{3}{4}$ procent för år. Till följd häraf skall statskontoret erlægga

4 procent ränta å	kronor	3,056,764: 32
och $3\frac{3}{4}$ ” ” ”	”	1,485,302: 83
	kronor	<u>4,542,067: 15.</u>

Af de enligt 1893 års Riksdags beslut anvisade fyllnadsbeloppen för åren 1894, 1895 och 1896, utgörande 32,446 kronor 1 öre, 63,301 kronor 73 öre och 116,604 kronor 47 öre, har ännu icke något blifvit lyft.

För *fortsatt utveckling af statens telefonväsende* hade fullmäktige vid 1898 års ingång, enligt 1891—1897 års Riksdagens beslut, tillhandahållit telegrafstyrelsen lånebelopp å tillsammans 6,250,000 kronor mot 4 procent ränta å 3,750,000 kronor och $3\frac{1}{4}$ procent ränta å 2,500,000 kronor.

Sedan 1898 års Riksdag bemyndigat fullmäktige att för enahanda ändamål tillhandahålla telegrafstyrelsen ytterligare lånemedel å 1,000,000 kronor, har styrelsen i riksgäldskontoret lyft:

1898 i juni	kronor	400,000: —
„ „ augusti	„	200,000: —
„ „ december	„	400,000: —
		kronor 1,000,000: —

hvarå den årliga räntan, enligt fullmäktiges bestämmande, utgår med $3\frac{1}{4}$ procent.

Vid 1898 års utgång hade telegrafstyrelsen emellertid återbetalt:

af 1891 års lånebelopp	kronor	550,000: —
„ 1892 „ „	„	450,000: —
„ 1893 „ „	„	350,000: —
„ 1894 „ „	„	187,500: —
„ 1895 „ „	„	112,500: —
„ 1896 „ „	„	37,500: —
		kronor 1,687,500: —.

Telegrafstyrelsens skuld till riksgäldskontoret för ifrågavarande lån uppgår alltså för närvarande till 5,562,500 kronor.

Till *fullbordande af Vadstena klosterkyrkas restaurering* beviljade 1898 års Riksdag Vadstena och St. Pers församlingar ett räntefritt lån å 16,000 kronor att utbetalas af riksgäldskontoret, som emellertid, enär beloppet blifvit uppfördt i riksstaten för år 1899, egde att för det samma utbekomma ersättning af statskontoret.

Riksgäldskontoret har i november 1898 till nämnda församlingar utbetalt lånebeloppet, 16,000 kronor, samt under innevarande januari månad därför erhållit godtgörelse af statskontoret.

Kassaförstärkning åt statskontoret.
(1898 års reglemente § 18.)

Sådan kassaförstärkning har icke ifrågakommit under den tid, denna berättelse omfattar.

Af statskontoret till riksgäldskontoret öfverlemnade kassabehållningar.
(1898 års reglemente § 37.)

Då fullmäktiges berättelse till 1898 års Riksdag afgafs, innehade riksgäldskontoret från statskontoret till förvaltning öfverlemnade belopp å tillsammans kronor 23,000,000:—.

Under år 1898 har statskontoret för förvaltning ytterligare öfverlemnat:

i februari	kronor	3,000,000:—	
i april	”	4,000,000:—	
i juli	”	2,000,000:—	
i september	”	3,000,000:—	
i oktober	”	5,000,000:—	
i november	”	3,000,000:—	” 20,000,000:—
			kronor 43,000,000:—

hvaraf emellertid under innevarande månad återbetalts ” 8,000,000:—

så att för närvarande innestå kronor 35,000,000:—

Af dessa medel äro 5,000,000 kronor hos riksgäldskontoret deponerade på en, 2,000,000 kronor på två, 8,000,000 kronor på tre och 20,000,000 kronor på fyra månaders uppsägning.

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.
(1898 års reglemente §§ 19—22.)

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid, denna berättelse omfattar, icke egt rum.

Af statskontoret utbetalda, i riksstaten uppförda anslag.
(1898 års reglemente § 38.)

Till bestridande af riksdags- och revisionskostnader samt aflönningar äfvensom till räntor å statsskulden och afbetalningar å de fonderade statslånen har riksgäldskontoret under år 1898 fått från statskontoret emottaga:

i januari	kronor	8,500,000: —
i februari	,,	2,219,000: —
	kronor	10,719,000: —

Riksdagskostnader.
(1898 års reglemente § 23.)

Enligt till 1898 års slut sig sträckande redovisning öfver kostnaderna för samma års riksdag hafva dessa uppgått till följande belopp: arfvoden och resekostnadsersättning till Andra Kam-

marens ledamöter	kronor	289,826: 44
arfvoden och dagtraktamenten till kansli- och vaktbetjening	,,	131,438: 86
tryckpapper, trycknings- och häftningskostnader ...	,,	164,533: —
diverse utgifter	,,	30,370: 89

Summa kronor 616,169: 19.

Riksgäldskontorets inkomster och kassaräkning.
(1898 års reglemente §§ 34—45.)

De under år 1898 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna medel, behållningen vid årets början 4,013,199 kronor 31 öre oberäkнад, hafva uppgått till

	kronor	53,819,346: 38.
Samma räknings utgifter under året hafva utgjort ..	,,	52,267,963: 13

utvisande dessa summor en omsättning under år

1898 å riksgäldskontorets kassaräkning af kronor 106,087,309: 51.

För beskaffenheten och beloppet af de förnämsta bland dessa utgifter är å behöriga ställen i denna berättelse redogjort.

De hufvudsakligaste *inkomst*-posterna hafva utgjorts af:

kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämde ändamål utgifna lån	kronor	3,689,401: 44
inbetalning af tills vidare förräntade medel jemte ränta derå	„	11,490,744: 32
af statskontoret levererad anslag till riksdagskostnader, annuiteter m. m.	„	10,719,000: —
till förvaltning från statskontoret öfverlemnade kassabehållningar	„	20,000,000: —
köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	„	905,443: 49.

Derjemte hafva fullmäktige velat särskildt omförmäla, att till riksgäldskontoret återguldits ett för längre tid sedan mot eventuel återbetalningsskyldighet utgifvet statsanslag. Enligt beslut af Rikets Ständer vid 1865—1866 års riksdag hade nemligen kongl. svenska aktiebolaget för jernväg mellan Köping och Hult, såsom bidrag till fortsättande af Örebro—Arboga jernväg till Köping, år 1866 i riksgäldskontoret lyftat ett anslag af 160,000 riksdaler riksmünt, hvilken anslagssumma bolaget dock förbundit sig att till staten återgälda, derest bolagets jernväg framdeles skulle komma att försäljas. Efter det sådan försäljning numera kommit till stånd, har berörda anslagsbelopp 160,000 kronor i maj 1898 blifvit till riksgäldskontoret återbetaldt.

Riksgäldskontorets utlåning.
(1898 års reglemente § 43.)

Af de under riksgäldskontorets förvaltning stående medel hafva fullmäktige dels, utan räntegodtgörelse, till riksbanken för viss tids uppsägning öfverlemnats en summa af 10,000,000 kronor, som fortfarande derstädes inestår å särskild depositionsräkning, dels ock genom utlåning samt uppköp af obligationer gjort särskilda belopp räntebärande; och hafva i sistnämnda afseende från riksgäldskontorets kassaräkning under år 1898 utlemnats tillsammans 11,102,101 kronor 11 öre.

Vid 1898 års slut utestående *tills vidare förräntade medel* utgjorde i kapital:

riksgäldskontorets medel

inom landet, mot reverser och depositionsbevis	kronor	17,119,100: —
hos utländska banker och bankirhus	„	7,155,555: 56
mot uppköpta obligationer	„	946,430: 36
Summa kronor		25,221,085: 92

liquidations- och amortisementsfondernas medel

inom landet, mot depositionsbevis	kronor	300,000: —
hos utländska banker	„	491,955: 63
mot uppköpta obligationer	„	1,765,178: 39
Summa kronor		2,557,134: 02.

Den genom riksgäldskontorets ifrågavarande lånerörelse för år 1898 uppkomna vinst utgör:

för riksgäldskontoret	kronor	792,573: 63
„ liquidations- och amortisementsfonderna	„	185,695: 08
Summa kronor		978,268: 71.

Riksgäldskontorets upplåning.

Vid 1898 års början hade af riksgäldskontorets från innehafvarens sida uppsägbara 3,6 procent obligationer af år 1887 försålts ett nominelt belopp af 48,759,500 kronor. Under år 1898 har af ifrågavarande obligationer afyttrats nominelt 39,500 kronor, och utgör till följd deraf det för närvarande utelöpande beloppet 3,6 procent obligationer 48,799,000 kronor. Försäljningspriset har under den tid, som denna berättelse omfattar, varit bestämdt till 103 procent jemte godtgörelse för upplupen ränta.

I skrifvelse af den 19 maj 1897 uppdrog Riksdagen åt fullmäktige att sjelfva eller genom ombud vid vederbörlig domstol å Riksdagens vägnar utföra och fullfölja den svarandetalan, som föranleddes af en å Riksdagen till Stockholms rådstufvurätt utfärdad stämning, afseende af Joh. Adolf Thurgren framställt yrkande om åläggande för Riksdagen att till honom utbetala angifvet penningbelopp.

Sedan Stockholms rådstufvurätt genom dom den 13 juli 1897, enär Thurgren, mot Riksdsgens bestridande, icke styrkt något förhållande, som kunde till den yrkade betalningsskyldigheten föranleda, ogillat käromålet, har Svea hofrätt, hvarest Thurgren fullföljt sin talan, genom dom den 20 maj 1898 fastställt rådstufvurättens dom. Denna hofrättens dom har vunnit laga kraft.

Angående det fullmäktige gemensamt med fullmäktige i riksbanken lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus få fullmäktige åberopa den särskilda berättelse, fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret deröfver afgifva.

Stockholm den 19 januari 1899.

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

EDW. SEDERHOLM.

OTTO M. HÖGLUND.

J. JOHANSSON.

W. ODELBERG.

G. F. ÖSTBERG.

H. Sederholm.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar

Den 1 Januari			Den 31 December	
Kronor	öre		Kronor	öre
		Debet.		
		<i>Tillgångar:</i>		
		<i>Fordringar för utgifna lån:</i>	Kapital	
498,955	55	Byggnadslån	490,773: 57	
816,363	01	Tomtregleringslån	799,864: 14	
623,884	99	Lån för kanal- och slussanläggningar	591,810: 78	
43,722,173	78	” ” jernvägsanläggningar	43,991,331: 52	
5,050,000	—	” ” till kongl. telegrafstyrelsen	5,562,500: —	
4,542,067	15	Fordran af odlingslånefonden	4,542,067: 15	
17,795,862	19	Tills vidare förräntade medel	18,065,530: 36	74,043,877 52
		= 73,049,306: 67 =		
5,429,016	41	Räntor å förestående lån utbalanseras oförändrade		5,429,016 41
—	—	Å särskild depositionsräkning hos Sveriges riksbank		10,000,000 —
7,959,050	57	Utländska valutor	7,259,242: 88	
59,934	72	Fordran hos Nordtyska banken i Hamburg.....	55,941: 72	
14,294	77	Dito hos Banque de Paris & des Pays-Bas i Paris	13,568: 77	
120,859	94	Dito hos Herrar C. J. Hambro & Son i London	120,859: 94	
22,888	75	Dito hos Credit Lyonnais i Paris	22,888: 75	7,472,502 06
		= 8,177,028: 75 =		
1,723,707	92	De konverterade lånens liquidations- och amortissem- mentsfond.....	1,723,707: 92	
844,375	09	De fonderade lånens liquidations- och amortissem- mentsfonder	844,375: 09	
279,680	93	Fonden för amortering af 1894 års lån	411,980: 93	2,980,063 94
1,373,719	30	Fonden för extra amortering af statsskulden		46,743 71
1,028	25	Fordran af liquidations- och amortissemmentsfonderna		— — —
65	—	Oredovisade medel afsedda till inlösen af kuponger till Skåne- Hallands och Malmö—Billesholms af riksgäldskontoret öfver- tagna obligationslån		65 —
90,877,928	32		Transport	99,972,268 64

och skulder vid 1898 års början och slut.

Den 1 Januari			Den 31 December	
Kronor	öre		Kronor	öre
		Kredit.		
		<i>Skulder:</i>		
		<i>Fonderade lån:</i>		
		Kapital		
121,111	11	1860 års lån emot premieobligationer	8,888:	89
101,821,500	—	1880 " " " $3\frac{1}{2}\%$ obligationer	100,296,900:	—
58,670,666	66	1886 " " " $3\frac{1}{2}\%$ "	58,428,444:	44
48,759,500	—	1887 " " " $3\frac{6}{10}\%$ "	48,799,000:	—
26,666,666	67	1888 " " " 3% "	25,111,111:	11
33,444,000	—	1890 " " " $3\frac{1}{2}\%$ "	33,098,666:	67
18,000,000	—	1894 " " " 3% "	18,000,000:	—
		= 287,483,444: 44 =		
		<i>Icke fonderade lån:</i>		
10,125	—	Gamla 5% lånet	10,125:	—
140,889	—	Göta kanals reparationsfond	140,889:	—
		= 151,014: — =		
		<i>I sammanhang med Vestkustbanans inköp af staten öfvertagna kommun- och obligationslån:</i>		
892,984	65	Kommunlån	872,153:	51
950,000	—	Skåne—Hallands jernvägsaktiebolags obligationslån	900,000:	—
1,283,000	—	Malmö—Billesholms dito dito ...	1,264,000:	—
23,810	43	Upplupna icke förfallna räntor utbalanseras oförändrade	23,810:	43
		= 3,149,795: 08 =		
		<i>Diverse skulder:</i>		
963,123	81	Å 1897 års anslag till riksdags- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor	—	—
291,747,377	33	Transport	286,953,989	05

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	öre		Kronor	öre
90,877,928	32		99,972,268	64
		Transport		
		<i>I riksgäldskontorets kassa kontant innestående medel:</i>		
5,464	75	Förskott till riksdagskostnader	5,401:	25.
1,333	73	" " kontorsexpenser	719:	79.
		= 6,798: 48.		
4,013,199	31	Behållning å riksgäldskontorets folioräkning i riksbanken	5,564,582	56
		<i>Kapitalräkningen:</i>		
229,800,724	06	Skulder utöfver tillgångar	226,540,562	45
		<i>Inom linien balanserade tillgångar:</i>		
		105,000: — Brandförsäkringsvärdet af Riksdagens hus	105,000: —	
		90,000: — Bokföringsvärdet af Riksgäldskontorets hus	90,000: —	
		30,000,000: — Allmänna hypoteksbankens grundfond	30,000,000: —	
		30,195,000: —	Kronor 30,195,000: —	
324,698,650	17		Summa kronor 332,083,534	69

Den 1 januari			Den 31 december	
Kronor	öre		Kronor	öre
291,747,377	33			
30,000,000	—			
900,278	13	Af kongl. statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning öfverlemnade kassabehållningar	43,000,000: —	
1,662,287	08	För undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	838,491: 49.	
8,280	—	Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	1,231,448: 49.	
65	—	Utelöpande den $\frac{1}{4}$ 1896 förfallna obligationer af 1891 års tillfälliga lån.....	8,280: —	
730	31	Utelöpande förfallna kuponger till Skåne—Hallands och Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolags obligationslån	65: —	
229,042	77	Å anvisade medel för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg	730: 31.	
150,000	—	Återstoden af vid 1890 års riksdag anvisade medel för inköp af jernvägen mellan Luleå och norska gränsen	49,984: 51.	
282	85	D:o af vid 1895 års riksdag anvisadt anslag för anläggning af en bibana från Vännäs till Umeå	— — —	
306	70	Å 1898 års anslag till Riksdagens bibliotek....	545: 84.	
		Till liquidations- och amortisementsfonderna	— — —	45,129,545 64
		<i>Inom linien balanserade skulder:</i>		
		150,000: — Konung Carl XIII:s hemgiftskapital.....	150,000: —	
		100,777: 16. Lappmarks ecklesiastikfond	100,777: 16.	
		30,000,000: — Af riksgäldskontoret utfärdade till allmänna hypoteksbanken aflemnade $3\frac{1}{2}$ procent obligationer	30,000,000: —	
		3,536: 88. Af lånet på 100 år till Trollhätte slussverk: kapital....	1,250: —	
		ränta	2,286: 88.	3,536: 88.
		30,254,314: 04.	Kronor 30,254,314: 04.	
324,698,650	17		Summa kronor	332,083,534 69

Till statsutskottet.

Äfven under sistförflutna år har det närmaste handhafvandet och beredandet af de ärenden, som ega samband med utförande af det fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om uppförandet å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken varit öfverlemnadt åt en särskild komité. Ledamöter i komitén hafva från och med den 23 mars 1898, då val anställdes för tiden intill fullmäktiges första gemensamma sammanträde efter de val, som vid 1899 års lagtima riksdag skola förrättas af en del bland fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret, varit och äro: af fullmäktige i riksbanken: herrar Törnebladh och von Friesen, med herr Jonsson såsom suppleant, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret: herrar Sederholm och Odelberg, med herr Östberg såsom suppleant.

Med ofvannämnda inom fullmäktiges krets utsedda ledamöter hafva fortfarande för behandling af tekniska ärenden varit adjungerade: generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud, professor F. G. A. Dahl och generaldirektören L. Berg, hvilka samtliga omvaldes den 23 mars 1898 för tiden intill nyss omförmälda fullmäktigsammanträde.

Öfver de med afseende på byggnadsarbetets utförande vidtagna åtgärder under tiden från den 20 januari 1898 har komitén i en till fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret stäld berättelse lemnat redogörelse; och anhålla fullmäktige att få åberopa denna med afseende på deri meddelade uppgifter angående ifrågavarande åtgärder.

De beslut, som blifvit af fullmäktige vid gemensamma sammanträden i ärendet fattade, framgå af protokollen den 25 februari, 12 och 23 mars, 24 april, 2 juni och 15 december 1898 samt denna dag.

Öfver byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus tillgångar vid 1898 års början och slut få fullmäktige meddela följande summariska uppgift.

Den 1 jan.			Den 31 dec.	
Kronor.			Kronor.	
172,992	08	Innestående å upp- och afskrifningsräkning i Sundsvalls enskilda bank	252,701	62
		Förräntade medel:		
5,208,153	—	Kapital	4,758,153:	—
9,154	67	Ränta	9,154:	67
9,082	—	Behållning å de till riksdagshuskomitén anordnade eller eljest influtna medel efter afdrag af utgifterna	14,030	54
5,399,381	75	Summa kronor	5,034,039	83

Någon försäljning af fonden tillhöriga obligationer har under år 1898 icke ifrågakommit.

Hvilka byggnadsfondens utgifter för riksdags- och riksbankshusen å Helgeandsholmen under år 1898 varit, framgår af komiténs berättelse.

Stockholm den 20 januari 1899.

Fullmäktige i riksbanken:

PEHR EHRENHEIM.

R. TÖRNEBLADH.

J. W. ARNBERG.

TOM LILJEWALCH.

SIXTEN VON FRIESEN.

OLOF JONSSON.

ROB. ALMSTRÖM.

Fullmäktige i riksgäldskontoret:

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

EDW. SEDERHOLM.

OTTO M. HÖGLUND.

J. JOHANSSON.

W. ODELBERG.

G. F. ÖSTBERG.

Till herrar fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret.

Riksdagshuskomitén får härmed till herrar fullmäktige afgifva berättelse angående de åtgärder, som till utförande af Riksdagens beslut i fråga om uppförande på Helgeandsholmen af riksdags- och riksbanksbyggnader vidtagits efter den 20 januari 1898, då berättelse senast afgafs.

Utförda bygg-
nadsarbeten:
a) riksdags-
huset.

Sedan under år 1897 riksdagshusets grundläggning fullständigt afslutats samt sockellaggningsen dels under nämnda år och dels under de första månaderna af 1898 fullbordats, påbörjades, efter det tjenlig väderlek inträdt, på våren 1898 uppförandet af riksdagshusets stomme. Arbetet har fortskridit så långt, att 10 skift af granitbeklädningen med tillhörande bakmur af tegel jemte bandlisten till en höjd af 5 $\frac{1}{2}$ meter utförts å fasaden åt Drottninggatans förlängning, med undantag dock af ändpartierna vid norra och södra fasaderna, der de s. k. genomfarternas skola anordnas. Å hufvudfasaden åt Norrebro hafva hittills medhunnits 10 å 11 skift till en höjd af likaledes 5 $\frac{1}{2}$ meter, med undantag dock af fasadens midtparti vid hufvudingången. De båda sidofasaderna åt norr och söder hafva äfven uppförts i det närmaste till samma höjd som de förenämnda. Af de ornerade slutstenarne å bottenvåningen hafva på fasaden åt Drottninggatans förlängning anbringats alla utom två, hvaremot för de öfriga fasaderna dylika slutstenar icke ännu hunnit uppsättas. Samtliga innermurar hafva uppdragits till ungefär lika höjd med yttermurarna. Till de verkställda murningsarbetena hafva åtgått i rundt tal 1,700,000 st. tegel.

Jordvåningen och större delen af bottenvåningen äro sålunda nu fullbordade, med undantag för stora trapphuset i midtpartiet, der en provisorisk körväg är anordnad.

I öfrigt har arbetet å riksdagshuset omfattat en del af de för värmeledningen erforderliga beton- och asfaltarbeten samt isolering af en del murar, hvarjemte inlagts jernbalkar och bjelklag till de ofvan nämnda våningarna. I källaregångarna hafva dessutom behöfliga affoppsledningar inlagts.

Ställningar med dithörande traverser äro till en höjd af $8\frac{1}{2}$ meter uppförda rundt hela byggnaden.

Sedan arbetet för året afslutats, hafva murarnes öfverytor fullständigt täckts med bräder.

Hvad riksbanksbyggnaden angår, har under sistförflutna år pålningsgrunden fullbordats, så att hela antalet pålar, utgörande 5,100, eller ett något större antal än som beräknats, nu nedkranats. Vidare har arbetats på erforderlig utfyllning och kallmursläggning. Dessa arbeten antagas kunna fullbordas under innevarande år, ehuru det under större delen af 1898 rådande höga vattenståndet i Mälaren vållat, att en ej ringa del af hithörande arbeten måst uppskjutas i afbidan å gynsamare vattenförhållanden. Samtidigt med pålningen för riksbanken har det varit nödvändigt att utföra åtskilliga arbeten för den riksbanks- huset närmast omgifvande kajen, i hvilket afseende dels muddring utefter vestra och sydvestra delen af Helgeandsholmen till Stallkanalen i det närmaste fullbordats, dels ock de för kajen erforderliga sänkkistorna till ett antal af fem blifvit hoptimrade, nedsänkta och delvis ipålade.

b) riksbanks-
byggnaden.

Om läggning af den del af riksbankshusets sockel, som vetter mot Drottninggatans förlängning, har kontrakt afslutits, och detta arbete kommer att utföras under innevarande år. Beträffande entreprenad å den öfriga sockelsättningen pågå förberedande förhandlingar.

De arbeten, som blifvit å ritkontoret utförda, hafva hufvudsakligen omfattat uppgörandet af arbetsritningar till de under sistlidna år utförda byggnadsarbetena, hvarjemte ritningarna till riksbankshuset underkastats omarbetning i vissa detaljer, hvilken omarbetning dock icke ännu afslutats.

Arbeten å rit-
kontoret.

Vidare hafva under närmaste inseende af den hos komitén anstälde arkitekten i lokaler, som för ändamålet anordnats på Helgeands-
holmen, pågått åtskilliga modelleringsarbeten, deribland af modell till
stora riksvapnet öfver hufvudingången till riksdagshuset.

*Entreprenad-
och leverans-
aftal för bygg-
nadsarbetena.*

I den senast afgifna berättelsen förmälde komitén, att under år
1897 inträffat en ej obetydlig höjning i arbetsprisen och, såsom känt
torde vara, hafva under år 1898 såväl nämnda pris som äfven prisen
särskildt å byggnadsmaterial varit i stigande. Prisstegringen har natur-
ligtvis haft inflytande på de anbud å arbete eller å leverans af material,
som under senare tiden erhållits. Sålunda befans af fyra i början af
år 1898 öppnade anbud å uppförande af riksdagshusets stomme endast
ett (med n:o 4 betecknad) anbud böra föranleda vidare förhandling,
hvaremot de tre öfriga på grund af de höga prisfordringarna icke an-
sågos böra ifrågakomma. För de förhandlingar, som i detta ärende
förts, är fullständig redogörelse lemnad till fullmäktiges protokoll den
25 februari och 12 mars 1898, till hvilka protokoll komitén tillåter sig
hänvisa. Saken afgjordes, såsom af nämnda redogörelse framgår, slut-
ligen så, att äfven det nyssberörda anbudet förkastades. Härefter in-
kom från en byggmästare i Stockholm anbud å ifrågavarande arbete.
Sedan detta blifvit granskadt och dervid jemförts med ej mindre den
kostnadsberäkning, som uppgjorts i samband med de år 1894 fastställda
ritningarna till riksdags- och riksbankshus, än äfven med den revide-
rade kostnadsberäkningen af år 1898, blef på komiténs framställning
det senast inkomna anbudet af fullmäktige godkänt och kontrakt om
arbetet afslutadt. Slutsumman för denna entreprenad uppgår till 590,000
kronor och understiger med ett belopp af 34,000 kronor den slutligen
bestämde summan i det med n:o 4 betecknade anbudet.

Jemlikt bestämmelserna i ofvannämnda kontrakt åligger det
komitén att anskaffa och tillhandahålla erforderligt murtegel; och har
komitén efter infordrade anbud, med fullmäktiges bemyndigande, slutit
aftal med tre olika tegeltillverkare om leverans af tegel till följande
antal:

till leverans under 1898	2,400,000 st.
” ” ” 1899	1,650,000 ”
	<u>Summa 4,050,000 st.</u>

Hela behovet af tegel till riksdagshuset har beräknats till mellan 6 och 7 millioner st.

Förutom här ofvan nämnda kontrakt om arbete eller leveranser har komitén under år 1898 efter infordrade anbud afslutit följande aftal:

med Norrtelje mekaniska stenhuggeriaktiebolag, om leverans och uppsättning af granit till yttre beklädnad å de s. k. genomfarterna vid riksdagshusets ändpartier;

med Grafversfors stenhuggeri (aktiebolaget Finspongs styckebruk), angående leverans af marmor till nedre vestibulen i riksdagshuset (åt Norrbro), och

med ornamentsbildhuggaren G. F. Norling, om förfärdigande af vissa modeller, behöfliga för en del ornament på riksdagshusets yttre delar.

Såsom af komiténs senaste berättelse framgår, hade, vid tiden för dess afgifvande, svar ännu icke ingått från Stockholms stadsfullmäktige å den skrifvelse, som fullmäktige till stadsfullmäktige afläto den 6 oktober 1897, angående vissa förberedande åtgärder i brobyggnadsfrågan. Stadsfullmäktiges svar har numera ingått genom skrifvelse af den 26 februari 1898, och då ifrågavarande båda skrivelser torde vara af intresse att känna, har komitén ansett sig böra meddela deras innehåll i här vidfogade bilagor *A*) och *B*).

Brobyggnaderna.

Till komiténs protokoll den 24 sistlidne november har lemnats redogörelse för de med afseende på brobyggnadsfrågan verkställda utredningar och vidtagna andra förberedande åtgärder. Enligt denna redogörelse har till en början förslag uppgjorts för en bro i ett spann i Drottninggatans förlängning öfver Norrströms norra gren till Helgeandsholmen, i hvilket afseende komitén förskaffat sig projekt från en svensk verkstad och några utländska. Intet af dessa förslag har, med hänsyn till utseendet och platsens belägenhet, befunnits fullt tillfredsställande och af sådan anledning har komitén ansett sig för frågans allsidiga utredning böra anskaffa förslag till bro öfver stora Norrström af annan konstruktion samt för sådant ändamål uppdragit åt verkställande ingenjören att utarbete och förelägga komitén förslag till bro i tre spann med två granitpelare i strömmen. Härför har under de senare månaderna af år 1898 verkstälts pejling och uppmätning af strömmen samt djupborringar för de ifrågasatta bropelarna.

Komiténs in-
komster och
utgifter år
1898.

Riksdagshuskomitéen har under år 1898 haft följande tillgångar:	
behållning från år 1897	kronor 9,082: —
från byggnadsfonden	„ 550,000: —
influten köpesumma för sålda materialier	„ 670: —
influtna hyror från bazarbyggnaden vid Norrbro:	
a) inbetalda för 1897 (efter bevakning i kon-	
kurs).....	kronor 1,172: 89
b) inbetalda för år 1898.....	„ 22,350: —
c) „ „ „ 1899	„ 7,000: —
influten hyra för en smedja vid Stora Katrineberg	„ 250: —
ränta för år 1897 å upp- och afskrifningsräkning,	
godtgjord den 15 januari 1898	„ 768: 70
	<hr/>
	Kronor 591,293: 59.

Utgifterna hafva under år 1898, inberäknadt utbetalda förskott till vissa leverantörer, uppgått till kronor 577,263: 05, hvadan behållningen till 1899 utgör kronor 14,030: 54.

Under förbehåll af de jemkningar, som vid slutlig granskning af räkenskaperna för 1898 kunna blifva af nöden, meddelas här följande uppgift å de hufvudposter, på hvilka utgifterna fördelas:

Byggnads- och grundläggningsarbeten, pålning m. m.:

uppförande af riksdagshusets stomme till omkring två våningars höjd, grundläggning för riksbankshuset, pålning för detta hus samt vidliggande kaj jemte timring och sänkning af kistor, arbetskostnader, inköp af pålar och annat virke, tegel, jernbalkar och smide samt stenkol för kranar, pumpar, bruksqvarn m. m.	kronor 353,601: 29 *)
transporter, bogseringar och pråmhyra	„ 23,532: 59
värme- och afloppsledningar	„ 10,836: 62
	<hr/>
	Transport kronor 387,970: 50

*) Då bokslut ännu icke hunnit verkställas, kan här ej lemnas specifik uppgift å dem af här angifna kostnader, som afse utgifter för verkställda arbeten samt utgifter för i behåll varande materialier.

	Transport kronor	387,970: 50	
omkostnader för bazarbyggnaden	„	2,411: 60	
ritkontoret (deraf till inredning af nytt ritkontor 3,617: 56).....	„	37,370: 47	
föreskott å leveranser och entreprenader till riksdagshuset	„	126,845: 50	

Administration:

arfvoden.....	kronor	15,789: 19 **)	
förrådsförvaltning	„	3,291: 25	
resekostnader	„	132: 10	
belysning	„	253: 06	
skrif- och ritmaterialier, telefonafgifter, post- och trycksaker m. m.	„	806: 34	„ 20,271: 94

Diverse utgifter:

för försäkring, läkarearfvoden och medicin, huset och tomten samt annonser m. m.	„	2,393: 04	
	Summa kronor	577,263: 05.	

Stockholm den 19 januari 1899.

På Riksdagshuskomiténs vägnar:

R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.

**) De komiténs ledamöter, som utsetts bland herrar fullmäktige, hafva lika litet för år 1898 som för föregående år åtnjutit något arfvode för deltagande i komiténs arbeten.

Afskrift.

Bilaga A.

Till Stockholms herrar stadsfullmäktige.

Riksdagen har enligt särskilda skrivelser till fullmäktige i riksbanken och fullmäktige i riksgäldskontoret af den 11 och 12 maj 1888 beslutit, att för inrymmande af Riksdagen m. m. samt af riksbanken tvenne skilda byggnader skola uppföras å vestra delen af Helgeands-holmen enligt ritningar, som af fullmäktige gillats, samt för detta ändamål, äfvensom för byggande af kajer och broar samt platsens ordnande i öfrigt anvisat anslag.

Med erinran härom anhålla fullmäktige, att innan de åtgärder vidtagas, som blifva nödiga för byggandet af de ifrågakommande broarna öfver Norrström, få till herrar stadsfullmäktige hemställa, huruvida ej Stockholms stad skulle finnas villig att ordna gatuprofilerna i Drottning-gatans förlängning på sådant sätt, att brobyggnaden i sammanhang härmed må kunna utföras med behörigt afseende å dels trafikens fordringar, dels förhållandena i omgifningarna.

Fullmäktige, som väl inse, att bron utförande i tre spann skulle i flera hänseenden vara fördelaktigare, hafva dock för närvarande ansett sig böra utgå från det antagande, att bron måste byggas i ett spann; och hafva i fråga härom fullmäktige tänkt sig två alternativ n:is 1 och 2, af hvilka det med n:o 1 betecknade synes fullmäktige ega företräde.

I båda alternativen har till utgångspunkt för gatuprofilen tagits korset af Drottninggatan och Strömgatans norra gränslinie i förlängning af Strömgatans huslinie. Enligt hvad herrar stadsfullmäktige förut beträffande höjdläget af denna punkt beslutit, skulle den komma att ligga på en höjd af 8,20 meter öfver slusströskeln, och den motsatta punkten i Drottninggatans förlängning i kajlinien vid Mynttorget ligger, enligt uppgift från stadens ingenjörskontor, på en höjd af 9,29 meter öfver slusströskeln.

Hvad de båda alternativen angår, inhemtas af bilagda planscher, att *alternativet n:o 1* (se plansch n:o 1) är uppgjort under det antagande, att Ström- och Drottninggatornas korsningspunkt skulle något höjas, så att den komme att ligga på höjden 8,50 meter, och att Drottninggatans förlängning skulle framgå söderut öfver Ström-gatan med en stigning af 1:51,26, på sådant sätt att vid sistnämnda gatas kajlinie höjden öfver slusströskeln varder 8,719 meter, hvarefter bron skulle framgå med stigning 1:40 till midten och derpå falla med lika stor lutning, hvarigenom körbanans höjd vid hvarterda landfästet varder 8,719 meter. Öfver Helgeandsholmen skulle gatan mellan riksdags- och riksbanksbyggnaderna, enligt hvad fullmäktige tänkt sig, framgå med en lutning af 1:207,5, hvarigenom Helgeandsholmens sydligaste kajlinie i Drottninggatans förlängning komme att ligga på höjden 9,29 meter, eller på samma höjd som motsvarande kajlinie vid Mynttorget. Den öfver stallkanalen framgående bron skulle sålunda komma att ligga horisontelt med båda landfästena på nämnda höjd 9,29 meter öfver slusströskeln.

Vidkommande *alternativet n:o 2*, utvisar planschen n:o 2, att den här ofvan omförmälda korsningspunkten skulle få en höjd af 8,35 meter öfver det ifrågavarande balansplanet och gatuprofilen öfver sjelfva Ström-gatan intill norra landfästet af den tillämnade bron öfver Norrström erhålla en höjd af 8,569 meter. Brons körbana skulle från denna höjd framgå på sin norra hälft med en stigning af 1:32,55, under det att den södra hälften skulle få en lutning af 1:40, till följd hvaraf brons andra landfäste skulle komma att ligga på en höjd af 8,719 meter. Drottninggatans förlängning öfver Helgeandsholmen samt bron öfver Stallkanalen skulle erhålla samma höjdlägen som enligt *alternativet n:o 1*.

Såsom ofvan framhållits, ställer sig *alternativet n:o 1* förmånligare än *alternativet n:o 2*, i det att det förra har båda landfästena på samma höjd och brons lutningar från midten åt båda hållen äro lika, hvaremot det senare har en skilnad mellan båda landfästernas höjd af 0,150 meter och brons lutningar från midten till landfästena olika.

För den händelse åter att icke ens den i *alternativet n:o 2* ifrågasatta förhöjningen i gatukorset skulle kunna åstadkommas, återstår ej annan konstruktion för bron än ungefär en sådan som af skelettritningen å planschen n:o 3 åskådliggöres. Men om bron skall utföras enligt denna typ, skulle med hänsyn dertill, att bron må erhålla tillräcklig styrka, på samma gång som det fria utrymmet mellan brons underkant och högsta vattenytan blifver lika med det under seglationsspannen

på Vasabron, bron med dess stora spännvidd få så höga bärreglar, att den i sin helhet blefve föga tilltalande.

Med hänvisning till hvad sålunda blifvit anfördt, hemställa fullmäktige, att herrar stadsfullmäktige ville besluta höjning af gatuprofilen i Drottninggatans förlängning. Och anhålla fullmäktige tillika att få motse svar å denna framställning, så snart lämpligen kan ske.

En af riksdagshuskomiténs ingenjör, kapten Alb. Amundsson afgifven, till komitén stäld närmare teknisk redogörelse för de brokonstruktioner, som torde kunna ifrågakomma, bifogas, och tillåta sig fullmäktige meddela, att å komiténs ingenjörskontor på Helgeandsholmen de upplysningar i öfrigt kunna erhållas, som vid ärendets förberedande behandling hos herrar stadsfullmäktige må finnas behöfliga.

Stockholm den 6 oktober 1897.

Fullmäktige i riksbanken:

PEHR EHRENHEIM.

R. TÖRNEBLADH.

J. W. ARNBERG.

TOM LILJEWALCH.

SIXTEN VON FRIESEN.

OLOF JONSSON.

ROB. ALMSTRÖM.

Fullmäktige i riksgäldskontoret:

ALB. ANDERSON.

PER SAMZELIUS.

EDW. SEDERHOLM.

OTTO M. HÖGLUND.

G. F. ÖSTBERG.

Afskrift.

Bilaga B.

Till herrar fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret.

Med anledning af Eder framställning af den 6 oktober 1897 hafva Stockholms stadsfullmäktige denna dag beslutat:

att, med anledning af den beslutade bron öfver Norrströms norra gren i Drottninggatans förlängning och under förutsättning, att det med 2 A betecknade broförslag kommer till stånd, samt med vilkor att fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret med egarne af fastigheter i kvarteren Lejonet och Rosenbad träffa sådana aftal, att staden icke drabbas af någon ersättning för de ändringar eller skador å dessa egendomar, som kunna blifva en följd af sagda brobyggnad med deraf orsakad profilförändring,

Strömgatans förut bestämda profil ändras så, att korsningslinien med Drottninggatan lägges 8,35 och motsatta sidan vid brofästet 8,57 meter öfver slusströskeln och gatan därifrån göres fallande med en lutning af 1:60 till Rosenbad och stigande med en lutning af 1:89 till Gustaf Adolfs torg; samt

Drottninggatans profil på en sträcka af 12 meter norrut från Strömgatan, med ändring af hvad derom förut bestämts, erhåller en stigning af 1:70, hvarefter den förut beslutade profilen vidtager.

Stockholm den 26 februari 1898.

På stadsfullmäktiges vägnar:

E. FRÄNCKEL.

CARL NYSTRÖM.

C. E. DE CHAMPS.

Moritz Rubenson.
